

Üniversite Öğrencilerinin Üniversite, Rektör Ve Gelecek Kavramlarına İlişkin Metaforik Algılarının İncelenmesi

Sabri ÇELİK¹

Mehmet Ali YARIM²

Öz

Bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin “üniversite”, “rektör” ve “gelecek” kavramlarına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomoloji) yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Atatürk Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde öğrenimini sürdüren 203 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri araştırma kapsamında yer alan üniversite öğrencilerinin “Üniversite/rektör/gelecek....gibidir, çünkü...” cümlelerini tamamlamasıyla elde edilmiştir. Verilerin analiz edilmesinde ve yorumlanmasında içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler üniversiteyi bir yandan bilgi, üretim ve gelişme yeri olarak görürken diğer yandan da kısıtlama ve baskı unsuru olarak görmektedirler. Rektör ve gelecek kavramlarına ilişkin sonuçlara bakıldığında öğrenciler rektörü bir güç ve gizem unsuru olarak görürken; geleceğe ilişkin umutsuz, karamsar bir algıya sahiplerdir. Geleceği bir bilinmezlik ve tehdit unsuru olarak görmektedirler. Çalışma sonucuna bakıldığında üniversite yönetiminin ve rektörün; yönetim görevlerine odaklanıp öğretimsel, liderlik görevlerini ihmal ettikleri ve öğrencilerin psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını göz ardı ettikleri söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Rektör, Gelecek, Metafor, Gelecek

Investigation Of Methodorical Perceptions Of University Students On University, Rector And Future Concepts

Abstract

The main purpose of this research is to reveal the perceptions of students about the concepts of university, rector and future through metaphors. The study group consisted of 203 students studying at Atatürk University

¹ Prof.Dr. Gazi Üniversitesi, Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Böl. sabric@gazi.edu.tr

² Erzurum Vali Hafızpaşa İlkokulu, karazeybekli@hotmail.com

Department of Education. Research data were obtained by completing the sentence of university students included in the research as "University, rector, future is like... Because...". Content analysis technique was used to analyze and interpret the data. According to the results of the research, while students see the university as a place of knowledge, production and development on the other hand they consider it a place of restraint and oppression. Looking at the results of the Rector and the future concepts, students see the rector as an element of power and mystery, while they have a hopeless pessimistic perception of the future and see the future as an element of obscurity and threat. According to the results of the research, it can be mentioned that university administrations and rectors focus on management tasks, neglect their instructional and leadership duties and ignore the psychological, social and cultural needs of students.

Keywords: *University, Rector, Future, Metaphor, Future*

1.Giriş

Toplum 5.0 olarak adlandırılan günümüz dünyasında teknoloji ve bilişim alanındaki baş döndürücü gelişmeler bireylerin yaşam koşullarını ve çevresel şartlarını değiştirdiği gibi etrafındaki olay, olgu ve kavramlara karşı olan algılarını da derinden etkilemektedir. Toplum 5.0 çağıyla hayatımıza giren nanoteknolojik ve robotik gelişmeler, otomasyonda ve enformasyonda yaşanan değişimler yaşadığımız çevrenin bilgi toplumuna doğru evrilmesine ön ayak olmuştur. Bu bağlamda bilgi toplumunun üyelerini yetiştiren üniversitelerin görevlerinin ve işlevlerinin, üniversitelere vizyonları doğrultusunda yön veren yöneticilerin rollerinin ve üniversitelerde iyi bir gelecek için öğrenim gören gençlerin dünya görüşlerinin ve gelecekte beklenenlerinin değiştiği bir gerçektir. Üniversiteler geçmişten günümüze kadar zamana ve çevreye göre yapısında, işleyişinde ve işlevlerinde sürekli bir değişim ve dönüşüm geçirmiştir. Bu değişimler üniversite kavramının içeriğinde ve algılanmasında köklü değişim ve dönüşümler meydana getirmiş, üniversitelerin öğretim ve araştırma işlevlerinin yanına topluma hizmet etme, topluma yön verme gibi işlevleri de eklemiştir (Gürüz, 2001; Günay, 2004; Rasmussen, Moenb ve Gulbrandsen, 2006). Üniversitenin amacı, eleştirel, bağımsız ve yaratıcı düşünceyi geliştirmek, kamu yararı için bilgi üretmek için araştırmalar yapmak, bilgiyi ileten ve yayan özerk bir öğretim vermektedir (Ortaş, 2004). Üniversiteler serbest piyasa koşullarında büyüme ve niteliğini geliştirme sürecinde kendini piyasa koşullarına göre şekillendiren ve piyasanın istediği iş gücünü yetiştirmek için yeni fakülte ve bölümler açarak toplumun ve piyasanın taleplerini karşılamaya çalışan kurumlardır (Balyer ve Gündüz, 2011). Fakat bugün üniversiteler, sadece meslek edinebilmek amacıyla gidilen dünya standartlarına uygun evrensel düşünebilen, toplumun önünde yer alabilecek bireyler yetiştiremeyen bir yerdir (Ceylan, 2008). Milyonlarca öğrencinin kapılarında beklediği, kapısından içeri giren gençlerin ise bitirdiklerinde kendilerine nasıl bir yön çeceklerini bilmediği üniversiteler bir bilinmezlik ve hedefsizlik istasyonu olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Üniversitede geçirilen yıllar

bireylerin hayatlarında özel bir yere sahiptir fakat özellikle üniversitenin son yılları öğrencilerin mezun olduktan sonra yeni bir hayata başlayacakları düşüncesi açısından ayrı bir öneme sahiptir. Üniversite eğitimi sonlandığında, öğrencilik yaşamının bitmesi, nasıl bir hayat yaşanacağı ve toplumda nitelikli birer birey olabilmek için, iş seçimi, hayatta rolünün ne olacağına ilişkin planlar, yaşanan arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu, çeşitli sorumluluklar kişide gelecek ile ilgili düşünce ve kaygılar oluşmasına sebep olur (Çakmak ve Hevedanlı, 2005).

Üniversite yılları insanın kuşkusuz en önemli, coşkulu, eğlenceli ve etkin dönemi olmakla birlikte üniversite ortamı, geleceğe ilişkin stres ve kaygı yaratan koşulları da bünyesinde barındırmaktadır. Üniversite yılları, birçok yaşam biçimi kararının alındığı gençlik, kimlik kazanımı, bunalımlar, çatışmalar, ani değişiklikler ve kararsızlıkların yaşandığı hareketli bir dönemdir. Gelecek yönelimi karmaşık ve çok boyutlu bir süreçtir ve bu süreç motivasyon, planlama ve değerlendirme olmak üzere üç temel psikolojik süreçle açıklanabilir. Bu bağlamda bireyler güdeleri, değerleri ve beklentileri doğrultusunda geleceğe yönelik hedefler koyarlar, daha sonra bu hedefleri nasıl gerçekleştirebileceklerine ilişkin planlama yaparlar, daha sonrada oluşturdukları planı eyleme dönüştürürler. Bireyler bu süreci yaşarken şimdiki ve geçmişteki yaşamları konusunda negatif bir tutuma sahip iken gelecekleri konusunda genellikle daha pozitif ve iyimser bir tutuma sahip olabilmektedirler (Nuttin 1985, Nurmi, 1991).

Eğitim unsurlarına ilişkin algıları ortaya koymak için metaforları kullanmak çabuk ve doğru veriler elde etmemizi sağlaması açısından oldukça önemlidir, çünkü metaforlar bireylerin söylemek istemedikleri olumlu ve olumsuz tüm algı ve tutumları ortaya çıkaran önemli bir araçtır. Metaforlar, yöneticileri yeni düşünce tarzları yaratmaya ve davranmaya özendirir güçlü ve etkili birer kavram yaratma aracıdır (Çelikten, 2006). Metafor kelimesi, meta: öte, aşırı ve pherein: taşımak, yüklemek sözcüklerinden oluşmuş bileşik addır ve “bir yerden başka bir yere götürmek” anlamına gelir. Metafor kullanımı, anlamı zenginleştirmekle kalmayıp aynı zamanda önemli bir değişikliğe uğratmaktadır (Teoman, 2003). Metafor bir fikri, obje ya da eylemi bir sözcük veya deyim ile herhangi duruma benzeterek ifade etme biçimi, bir şeyi başka bir şeye ait olan bir adla çağırma ve bu bağlamda, dile zenginlik ve çeşitlilik katma işidir (Palmer ve Lundberg, 1995’ten akt., Tamimi, 2005; Wulf ve Dudis, 2005’ten akt., Nartgün ve Gökçer, 2014). Metafor, bir konuyu diğer bir konunun bakış açısıyla algılamaya ve anlamaya izin veren zihindeki bilgiler arasında bir bağ kurma süreci olarak da tanımlanabilir (Eraslan, 2011). Metaforlar hayatta birçok şeyi kavramamızı sağlayacak fiziksel ve sosyal tecrübemizle edindiğimiz bilgileri kullanma imkanı veren ve bir kavramın, bir objenin, bir durumun, bir faaliyetin, bir etkinliğin, bir olgunun başka bir kavrama veya duruma nedenini belirtmek suretiyle benzetilerek, anlatımı kuvvetlendirmek, dili zenginleştirmek ve düşünceleri dilsel eylemlere en etkili bir biçimde dönüştürmek için kullanılan yapılardır (Cerit, 2008; Kövecses, 2002; Saban, 2008; Lakoff ve Johnson, 2005).

Metaforlar, olayların meydana gelişi ve işleyişiyle ilgili fikirleri yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardır (Saban, 2004). Lakoff ve Johnson (2005) ise metaforları dünyayı anlamak, açıklamak, kurmak ve örgütlemek amacıyla insanoğlunun keşfettiği belli başlı dilsel araçlar olarak tanımlamaktadırlar. Metafor, zihinsel olarak güçlü bir modeldir ve metafor yoluyla, benzeşik olmayan iki olgu arasında ilişki kurularak, belli bir zihinsel şema, başka bir zihinsel şema üzerine yansıtılır. Bu şekilde metaforlar, bir bireyin zihninin belli bir kavrayış biçiminden başka bir anlayış biçimine hareket etmesini sağlar (Saban, 2008). Bilinçli veya bilinçsiz şekillerde gündelik duygu, düşünce ve davranışlarımızı yöneten metaforlar, gerçeğin nasıl yorumlandığını göstermek için kullanılmaktadırlar(Kılıç ve Arakan, 2010).

Metaforlar günlük yaşamdaki kullanımının yanında eskiden beri eğitim ve öğretim amaçlı da kullanılmaktadır (Şeyihoğlu ve Gençler, 2011). Son dönemlerde metaforlar eğitim araştırmalarında sık sık kullanılmaya başlanmıştır. Bunun sebebi sosyal bilimlerde metafor kullanımının önemli etkilerinin olmasıdır (Bredeson, 1988). Öğrencilerin zihinsel süreçlerini ve iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlayan eğitim sürecinde ve öğrenim görülen okullarda metafor kullanımlarına sıklıkla rastlanmaktadır. Eğitimde alanında kullanılan metaforlar, özellikle zor kavram ve terimlerin öğrenilmesinde, soyut kavramların somutlaştırılmasında ve görselleştirilmesinde oldukça etkilidir ve eğitim çalışanlarının kendi uygulamalarını daha güçlü şekilde kavramalarını ve açıklamalarını sağlar. (Saban, 2004; Güveli v.d., 2011). Metafor kullanımının öğretmenlerin sınıfta üstlendikleri rollere, öğrencilere, eğitime ilişkin inanç ve varsayımlarının gerekçelerini belirleme, öğretmenlere, öğrencilere, ailelere ve müfettişlere okulun güçlü ve zayıf yönlerini belirlemeye ilişkin görüş ve deneyimlerini ifade etmeyi mümkün kılma gibi faydaları da vardır (Ben-Peretz, Mendelson ve Kron, 2003; Balcı, 2011).

Literatür incelendiğinde metaforlar aracılığıyla yapılan bir çok araştırma mevcuttur ve bunlar öğrenci, yönetici, öğretmen, müfettiş, okul kültürü, sınıf, eğitim, araştırma görevlisi gibi kavramlar, eğitimle etkileşim içinde olan bireylerin metaforik algılarıyla ortaya konulmaya çalışılmıştır (Balcı, 1999; Bozlak, 2002; Cerit, 2006; Abdelwali, 2007; Saban, 2008; Güven ve Güven, 2009; Baker, 1991; Radman, 1997; Bromem ve Stahl, 1999; Oflaz, 2011; Özdemir, 2012; Cerit, 2008; Yalçın ve Erginer, 2012; Baştan, Tetik ve Kasımay, 2014; Akan, Yalçın ve Yıldırım, 2014; Saban, 2008; Balcı, 2011; Kalyoncu, 2012; Nalçacı ve Bektaş, 2012; Özdemir, 2012; Doğan, 2014; Töremen ve Döş, 2009; Koçak, 2013; Toker, Gökçe ve Bülbül, 2014; Kalyoncu, 2012; Ekiz ve Koçyiğit, 2013).

Görüldüğü gibi birçok eğitim unsuruna ilişkin yapılan çalışmada metaforlardan yararlanılmıştır. Günümüz dünyasının hızlı değişmelerinin özellikle etkilediği öğrenci algılarının sürekli olarak tespit edilmesi öğretim düzeylerini geliştirmeyi düşünen yönetici ve öğretmenlerin rollerini ve sorumluluklarını anlamlandırmalarına yardımcı olarak sınıfta olanları değiştirip, geliştirebilir (Çelikten,

2006). Kaldı ki farklı coğrafi iklimlerde ve yaş guruplarında yapılacak metaforik çalışmalar eğitim unsurlarını daha iyi anlama ve öğretim süreçlerini geliştirme bağlamında önemli kazanımlar sağlayacaktır. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin üniversite, gelecek ve rektör kavramlarına ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılması oldukça önem kazanmaktadır. Üniversite öğrencilerinin bu kavramlara ilişkin algılarının ortaya çıkarılması üniversitelerdeki mevcut işleyişinin verimliliği, üniversite yönetiminin değerlendirilmesi, öğrencilerin ihmal edilen psikolojik ruh hallerinin tahlili, üniversitelerin örgütsel değişim, gelişim, yenilik ve örgüt sağlığı ve iklimlerinin tespiti açısından önemli parametreler sağlayacaktır. Literatüre bakıldığında öğrencilerin üniversite kavramına ilişkin metaforlarının ortaya çıkarılmasına ilişkin çalışmaların var olmakla birlikte az olduğu, rektör ve gelecek kavramlarına ilişkin metafor çalışmalarının ise çok yetersiz olduğu görülmüştür. Bu düşünceden hareketle yapılan bu çalışmada üniversite öğrencilerinin üniversite, rektör ve gelecek kavramlarına ilişkin metaforlarını (zihinsel imgeleri) ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin üniversite, rektör ve gelecek kavramlarına ilişkin sahip oldukları metaforlar nelerdir?
2. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

2.Yöntem

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim (fenomoloji) yaklaşımı kullanılmıştır. Olgu bilim, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturur” (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Fenomenoloji, insanların bireysel olarak ya da birlikte yaşadıkları deneyimleri nasıl anlamlandırdıklarını, algıladıklarını ve zihinlerine nasıl transfer ettiklerini, insanların bir fenomeni nasıl algıladıklarını, nasıl tarif ettiklerini, nasıl hatırladıklarını, nasıl değerlendirdiklerini ve diğer insanlara nasıl bir dil kullanarak aktardıklarını araştıran, bireylerin kendi bakış açısından algı ve deneyimlerini ön plana çıkarmayı amaçlayan bir araştırma deseni kullanılır (Patton, 2002; Ersoy, 2016). Bu bağlamda araştırma sürecinde belirlenen “üniversite”, “rektör” ve “gelecek” kavramları üzerine odaklanan metaforik bir uygulama gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Erzurum Atatürk Üniversitesinde 2018-2019 eğitim-öğretim yılının güz döneminde öğrenim gören 203 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışma gurubuna kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle ulaşılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi; maliyetin az olması, araştırmacıya tanıdık bir katılımcı grubu olması, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerinin frekansları ve yüzdesi Tablo 1 de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcı Öğrencilerin Demografik Özellikleri (n=203)

<i>Değişkenler</i>	<i>Kategoriler</i>	<i>n</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	(1) Kadın	113	55,6
	(2) Erkek	90	44,4

Tablo 1’ de görüldüğü üzere katılımcıların % 55,6’sı kadın, % 44,4’ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Veri Toplanma Aracı

Araştırmada birinci bölümde, öğrencilerin kişisel bilgilerine yönelik soruların yer aldığı, ikinci bölümde ise öğrencilerden üniversite, rektör ve gelecek kavramlarını bir metaforla tanımlamaları ve kullandıkları metaforun nedenini belirtmelerinin istendiği iki soruluk bir veri toplama aracı kullanılmıştır. Veri toplama aracının ikinci bölümde öğrencilerden, “üniversiteyi/rektörü/geleceğibenzetiyorum. Çünkü” cümlesini tamamlamaları istenmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen veriler üzerinde içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi, herhangi bir metnin ya da belgenin içeriğinin incelenmesi ve sayısal olarak ifade edilmesinden oluşan, toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Ekiz, 2015). Araştırmada elde edilen veriler önce kodlanmış daha sonra birbiriyle ilintili olan kodlar için temalandırma yapılmıştır ve kodlar temalara göre düzenlenmiştir. Oluşturulan kod ve temalar iki alan uzmanına gönderilmiş ve alınan görüşlere göre gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman’ın (1994) Güvenirlik Formülü = Görüş birliği / Görüş birliği + Görüş ayrılığı formülü ile hesaplanmıştır. Uzlaşma oranı % 89 olarak bulunmuştur. Alan uzmanı ve araştırmacı değerlendirmeleri arasında % 70’in üzerinde bir uzlaşma (güvenirlik) sağlanması araştırmanın güvenilirliği için geçerli bir orandır (Miles ve Huberman; 1994). Analizin son aşamasında bulguların yorumlanması yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013; Ekiz, 2015).

3.Bulgular

Bu bölümde çalışma grubundaki öğrencilerin “üniversite”, “rektör” ve “gelecek” kavramı ile ilgili oluşturdukları metaforlara ve onların kategorilere ayrılması ile oluşturulan bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin cümlelerinden de alıntılar yapılmıştır.

Öğrencilerin üniversite kavramına yönelik metaforik algıları Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin üniversite kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

<i>Metafor</i>	<i>f</i>	<i>Metafor</i>	<i>f</i>	<i>Metafor</i>	<i>f</i>
(+)Ev/yuva	16	(+)Atölye	2	(-)Gösteriş	1
(+)Bilgi, eğitim evi	15	(+)Karışık tost	2	(-)Erken uyanma	1
(+)Aile	10	(+)Fabrika	2	(+)Papağan	1
(-)Hapishane	10	(+)Arı kovanı	2	(+)Maden suyu	1
(+)Dünya/galaksi	9	(-)Kaos	2	(-)Mülteci kampı	1
(-)Kahvehane	8	(-)Eğitim verildiği zannedilen yer	2	(+)İnsan	1
(+)Lise/ortaokul	7	(+)Gençlik	1	(+)Hayvanat bahçesi	1
(+)Hayata giriş	6	(-)Dere	1	(+)Aydınlanma	1
(-)Boş hediye paketi	5	(+)Tutunacak dal	1	(+)Futbol maçı	1
(-)Dipsiz kuyu	5	(-)Boş zaman	1	(+)Meyve salatası	1
(+)İnternet	4	(-)Stres	1	(+)Kağıt	1
(+)Tarla	4	(-)Çatışma	1	(+)Sürpriz yumurta	1
(+)Sosyalleşme yeri	4	(+)Hafta sonu	1	(+)Ay	1
(+)Güneş	4	(+)Devlet	1	(+)Gökyüzü	1
(+)Son durak	4	(+)Ayna	1	(-)Hiçbir yere	1
(+)Kek kalıbı	3	(-)Açlık oyunu	1	(+)Işık	1
(+)Oyun/oyuncak	3	(+)Spor dalı	1	(+)Enstrüman	1
(+)Bilgisayar	3	(+)Botanik bahçesi	1	(+)Yolculuk	1

(-)Krallık	3	(+)Durak	1	(-)Keçi	1
(+)Hayat okulu	2	(+)Kuş	1	(-)Cahiller yurdu	1
(+)Ütopya	2	(+)Merdiven	1	(+)Bakkal	1
(+)Arkadaş	2	(+)Mağaza	1	(-)Kapitalist sistem	1
(+)Olgunlaşma	2	(+)Çiçek	1	(-)Harcama	1
(-)Çıkılmaz sokak	2	(-)Yol geçen hanı	1	(-)Canavar	1
(-)Zaman kaybı	2	(-)Kaynayan kazan	1	(+)Gençlik topluluğu	1
(+)Yokuş	2	(+)Ağaç	1		
					Toplam 194

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin üniversite kavramına ilişkin 77 metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforların 52'si olumlu (+), 25'i ise olumsuzdur (-). Öğrenciler üniversite kavramını en çok ev/yuva (16) ve bilgi/egitim yuvası (15) metaforlarına benzettikleri görülmektedir. Diğer sık tekrarladıkları metaforlar ise aile (10), hapisane (10), dünya/galaksi (10), kahvehane (8), lise/ortaokul (7), hayata giriş (6), boş paket/hediye paketi (5)'dir. Okul kavramına ilişkin örnek öğrenci ifadeleri şunlardır:

“Üniversiteyi eve benzetiyorum. Çünkü zamanımızın büyük çoğunluğu burada geçiyor. (4)”

“Üniversiteyi keçiye benzetiyorum. Çünkü uzadıkça uzar, inatlaşır. (1)”

“Üniversiteyi arı kovanına benzetiyorum. Çünkü insanlarda arılar gibi çalışkan ve üretkendir. (92)”

“Üniversiteyi açlık oyunlarına benzetiyorum. Çünkü yaşanan bir sürü zorluğa ve derslerle uğraşmaya rağmen hep açlık ve uykusuzluk çekiyorum. (162)”

“Üniversiteyi hapisaneye benzetiyorum. Çünkü kendi irademle istediğim hiçbir şeyi öğrenemiyorum, kalıplaşmış bilgiler dayatılıyor. (14)”

“Üniversiteyi papağana benzetiyorum. Çünkü tamamen ezber dayalı bir sistemi var. (45)”

“Üniversiteyi aileye benzetiyorum. Çünkü herkesin farklı sorumlulukları var. (88)”

“Üniversiteyi karışık tosta benzetiyorum. Çünkü içinde her çeşit insan var. (21)”

“Üniversiteyi liseye benzetiyorum. Çünkü ortam ve sosyal eğitim düzeyi çok düşüktür. (29)”

“Üniversiteyi fabrikaya benzetiyorum. Çünkü hammadde olan öğrenciler burada niteliklenir. (153)”

“Üniversiteyi atölyeye benzetiyorum. Çünkü içinde öğrendiklerimizi uygulayabiliyoruz. (127)”

“Üniversiteyi dünyaya benzetiyorum. Çünkü bölümleri, fakülteleri, bütün kültür ve kişilikleri tek çatıda toplar. (109)”

“Üniversiteyi mülteci kampına benzetiyorum. Çünkü dört bir yandan gelen insanlar acımasız şartlarda yaşamaya çalışıyor. (170)”

Öğrencilerin üniversite kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar kategorileştirilerek Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Okul kavramına ilişkin oluşturulan kategoriler

Kategori	f	Yüzde
Bilgi, üretim ve öğrenme yeri	34	% 17,5
Özgürleşme ve sosyalleşme yeri	17	% 8,7
Değişme, gelişme ve hazırlık yeri	17	% 8,7
Farklılıkların buluşma, birleşme yer	26	% 13,4
Eğlenceli güvenilir bir yaşam alanı	38	% 19,5
Olumsuzluk unsuru olan yer	62	% 31,9
Toplam	194	% 100

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin üniversite kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların 6 kategori oluşturdukları görülmektedir. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforların %31,9’u (n=62) olumsuzluk unsuru olan bir yer, %19,5’ü (n=38) eğlenceli ve güvenilir bir yaşam alanı, %17,5’i (n=34) bilgi, üretim ve öğrenme yeri, % 13,4’ü (n=26) farklılıkların buluşma, birleşme yeri, % 8,7 ‘si (n=17) özgürleşme ve sosyalleşme yeri, % 8,7’si değişme, gelişme ve hazırlık yeri (n=17) kategorilerinde yer aldıkları görülmektedir. Öğrencilerin oluşturduğu metaforlar sonucunda oluşturulan kategorilere göre üniversite kavramının en çok olumsuzluk unsuru olan bir yer olarak algılandığı söylenebilir. Üniversiteyi bilgi, üretim, öğrenme yeri ve eğlenceli, güvenilir yaşam alanı olarak görenlerin sayısı da az değildir.

Öğrencilerin rektör kavramına yönelik metaforik algıları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin rektör kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

Metafor	f	Metafor	f	Metafor	f
(+)Baba	18	(+)Vali	2	(+)Savcı	1
(+)Yönetici	10	(+)Kraliçe arı	1	(+)Anne	1
(+)Cumhurbaşkanı	9	(-)Teneke	1	(-)İstihbarat	1

(-)Hiç bir şeye	8	(+)Emniyet kemeri	1	(+)Altın	1
(-)Casper/hayalet	8	(+)Hologram	1	(+)Menekşe	1
(+)Başkan	7	(-)Engel	1	(+)Adam	1
(-)Hapishane müdürü	6	(+)Kalemtraş	1	(+)Tabak	1
(-)Padişah	6	(-)Toprak sahibi	1	(+)Konu başlığı	1
(-)Boş koltuk	5	(+)Çay	1	(+)Para	1
(+)Lider	5	(-)Biber	1	(+)İktidar	1
(+)Kral	5	(+)İskelet	1	(-)Köy ağası	1
(-)Hiyerarşi	4	(+)Panzehir	1	(+)Oyun kurucu	1
(+)İnsan	4	(+)Dede	1	(+)Çiftçi	1
(+)Yol gösterici	4	(-)Gardiyan	1	(+)Kalp	1
(+)Müdür	4	(+)Sulama sistemi	1	(+)Müzik kutusu	1
(+)Patron	4	(+)Kamera	1	(+)İşlemci	1
(-)Ruh	4	(-)Korku	1	(+)Çınar	1
(+)Kaptan	4	(+)Çoban	1	(+)Arkadaş	1
(+)Dayı/amca	4	(-)Torpil	1	(-)Sıfır	1
(+)Bilge/bilgili	4	(+)Bakkalçı	1	(+)Ağaç	1
(-)Ulaşılamayan	4	(-)Burjuva	1	(+)Devlet	1
(-)Yok/var ama yok	3	(-)Heykel	1	(-)Paşa	1
(+)Hakem	3	(-)Tanımadığım biri	1		
(-)Gizli kral	3	(-)Muamma	1		

Toplam 183

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin rektör kavramına ilişkin 70 metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforların 25 tanesi olumsuzdur (-). Öğrenciler rektör kavramına ilişkin en çok tercih ettikleri metafor baba (18) metaforudur. Diğer en çok tekrarlanan metaforlar, yönetici (10), cumhurbaşkanı (10), hiçbir şeye (9), casper/hayalet (8), başkan (7), hapishane müdürü (6), padişah (6)'dir. Rektör müdürü kavramına ilişkin öğrenci ifadelerinde bazıları şunlardır:

“Rektörü babaya benzetiyorum. Çünkü üniversitenin her işi ondan sorulur, her şeyle o ilgilenir. (7)”

“Rektörü cezaevi müdürüne benzetiyorum. Çünkü üniversite öğrencisine ağırlaştırılmış müebbet cezası gibi eğitim kitler . (102)”

“Rektörü padişaha benzetiyorum. Çünkü buraların tek hakimi odur. (61)”

“Rektörü hayalet Casper’a benzetiyorum. Çünkü Ben daha hiçi görmedim, o sadece istediğinde görünüyor. (148)”

“Rektörü köy ağasına benzetiyorum. Çünkü oradaki bütün yetkiler ondadır. (54)”

“Rektörü lidere benzetiyorum. Çünkü her şey onun elindedir, o yönlendirir, o karar verir.. (88)”

“Rektörü 0’a benzetiyorum. Çünkü etkisiz eleman gibidir. (179)”

“Rektörü hiçbir şeye benzetiyorum. Çünkü adamın yüzünü göremiyoruz. (121)”

“Rektörü bu alemin yöneticisine benzetiyorum. Çünkü her kurumun bir yöneticisi olduğu gibi. (51)”

“Rektörü ruha benzetiyorum. Çünkü göremezsin ama varlığını bilirsin. (133)”

“Rektörü gizli krala benzetiyorum. Çünkü varlığını biliriz ama göremeyiz. (127)”

“Rektörü holograma benzetiyorum. Çünkü gösterişli ama öğrenciler için pek bir şey yapmıyor. (103)”

“Rektörü yol göstericiye benzetiyorum. Çünkü onun gösterdiği yolda yürüyoruz. (112)”

Öğrencilerin rektör kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar kategorileştirilerek Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Rektör kavramına ilişkin oluşturulan kategoriler

<i>Kategori</i>	<i>f</i>	<i>Yüzde</i>
-----------------	----------	--------------

Güvenilir ve aileden biri	24	% 13,1
Yönetim ve güç unsuru	65	% 35,5
Korku ve olumsuzluk unsuru	22	% 12,0
Gizem unsuru olarak rektör	39	% 21,3
Öğretici, yönlendirici olumlu bir unsur	33	% 18,0
Toplam	183	% 100

Tablo 5 incelendiğinde, öğrencilerin okul kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların 5 kategori oluşturdukları görülmektedir. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforların % 35,5'i (n=65) yönetim ve güç unsuru, %21,3'i (n=39) gizem unsuru, % 18'i (n=33) öğretici, yönlendirici ve olumlu bir unsur, % 13,1'i (n=24) güvenilir aileden biri, % 12'si 'i (n=22) korku ve olumsuzluk unsuru kategorilerinde yer aldıkları görülmektedir. Öğrencilerin oluşturduğu metaforlar sonucunda oluşturulan kategorilere göre rektör kavramının en çok güvenilir yönetim ve güç unsuru olarak algılandığı görülmektedir. Bu bulgulara göre öğrencilerin ayrıca rektörü bir gizem ve bilinmezlik unsuru olarak gördükleri söylenebilir.

Öğrencilerin gelecek kavramına yönelik metaforik algıları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin gelecek kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

<i>Metafor</i>	<i>f</i>	<i>Metafor</i>	<i>f</i>	<i>Metafor</i>	<i>f</i>
(-)Sisli hava/dağ	13	(+)Halı	1	(+)Çay	1
(-)Dipsiz kuyu	10	(-)Macera	1	(-)Erzurum	1
(-)Hayal	10	(-)Kapalı kutu	1	(-)Gaipten ses	1
(-)Kara delik	9	(-)Uçan balon	1	(-)Ameliyat	1
(+)Umut	8	(-)Kumar	1	(-)Müsabaka	1
(-)Uzayan yol	6	(-)Sonkullanma tarihi	1	(+)Nota	1
(+)Evren	6	(+)Soba	1	(-)Kanguru	1
(+)Işık	6	(+)Akşam yemeği	1	(+)Bitki	1
(+)Bebek/evlat	6	(+)Anne	1	(+)Ömür	1

(-)Bilinmez	6	(-)Yarışma	1	(-)Bitmeyen yol	1
(-)Dipsiz kuyu	6	(+)Umut	1	(+)Aile	1
(-)Boş sayfa	5	(-)Risk	1	(+)Tasarım	1
(-)Labirent	5	(-)Kaygı	1	(+)Maç sonucu	1
(+)Güneş	4	(-)Demir	1	(-)Umman	1
(-)Kara bulut	4	(+)Öğrenci	1	(+)Yatırım	1
(-)Uzay boşluğu	4	(+)Beyaz sayfa	1	(-)İşsizlik	1
(-)Çukur	4	(+)Zirve	1	(-)Mide	1
(+)Kitap	3	(+)Çocuk sorusu	1	(+)Elma şekeri	1
(-)Kıyamet	3	(+)Yıldız	1	(+)Baba	1
(+)Sürpriz yumurta	3	(+)Kuş	1	(-)Karanlık oda	1
(+)Bal peteği/kutusu	2	(+)Uzay	1	(-)Hayalet	1
(-)Bataklık	2	(-)Bıçak	1	(+)Zaman makinesi	1
(+)Ayıışığı	2	(+)İçerik	1	(+)Rüzgâr gülü	1
(-)Boşluk	2	(+)Cam	1	(-)Bana	1
(-)Güçlük	2	(+)Karar	1	(-)Zahmet	1
(+)Hasat zamanı	2	(-)Karadeniz yolları	1	(-)Tükenmek	1
(-)Belirsizlik	2	(-)Tanımsız	1	(+)Araba	1
(+)Oyun hamuru	2	(+)Altın	1	(-)Işıklı Karanlık	1
(-)Çıkamaz sokak	2	(+)Su	1	(-)Toz pembe	1
(+)Kapı	2	(-)Boş kutu	1		
Toplam					200

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin gelecek kavramına ilişkin 89 metafor ürettikleri görülmektedir. Bu metaforların 42'si olumsuz (-), 47'si ise olumludur (+). Öğrenciler gelecek kavramını en çok sisli hava/dağ (13) metaforuna benzettikleri görülmektedir. Diğer sık tekrarladıkları metaforlar ise dipsiz kuyu(10), hayal (10), kara delik (9), umut (8), uzayan yol (6), evren (6), ışık (6), bebek/evlat (6), bilinmez (6), dipsiz kuyu (6)'dur. Okul kavramına ilişkin örnek öğrenci ifadeleri şunlardır:

“Gelecek belirsizlik gibidir. Çünkü ne olacağını bilemiyoruz. (15)”

“Gelecek Karadeniz yolları gibidir. Çünkü engebesi hiç bitmiyor. (191)”

“Gelecek bilinmeyen kara delik gibidir. Çünkü bizi nereye sürükleyeceği belli değil. (174)”

“Gelecek umut gibidir. Çünkü hak ediyoruz, başaracağız. (5)”

“Gelecek uzay gibidir. Çünkü koca bir boşluk ve ne olacağı nereye gideceği belli değildir. (60)”

“Gelecek sürpriz yumurta gibidir. Çünkü hayatın karşına ne çıkaracağını bilemezsin. (9)”

“Gelecek bal peteği gibidir. Çünkü her öğrencinin büyük bir azim ve sabırla geleceği işler. (172)”

“Gelecek gaipten gelen ses gibidir. Çünkü ne olduğu belli olmayan, fakat hepimizin ziyadesiyle merak ettiği bir şeydir. (50)”

“Gelecek sisli bir dağ gibidir. Çünkü ilerlemek için önümüzü göremiyoruz. (36)”

“Gelecek uzayan bir yol gibidir. Çünkü sürekli bir yoldayız ve geleceğe ulaşmaya çalışıyoruz. (91)”

“Gelecek altın gibidir. Çünkü iyi bir gelecek refah ve huzurdur (140)”

“Gelecek dibi görünmeyen kuyu gibidir. Çünkü ne olacağı belli değil. (76)”

“Gelecek bir bebek gibidir. Çünkü ulaşılmamıştır ve saftır. (5)”

Öğrencilerin gelecek kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar kategorileştirilerek Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Gelecek kavramına ilişkin oluşturulan kategoriler

<i>Kategori</i>	<i>f</i>	<i>Yüzde</i>
Umut ve Olumlu bakış unsuru	43	% 21,5
Belirsizlik ve umutsuzluk unsuru	97	% 48,5
Zorluk ve tehdit unsuru	30	% 15,0
Çalışma, yükselme, yol alma unsuru	30	% 15,0
Toplam	200	% 100

Tablo 7 incelendiğinde, öğrencilerin gelecek kavramına ilişkin oluşturdukları metaforların 4 kategori oluşturdukları görülmektedir. Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforların % 48,5’i (n=97) belirsizlik ve umutsuzluk unsuru, % 21,5’i (n=43) umut ve olumlu bakış unsuru, % 15’i (n=30) zorluk ve tehdit

unsuru, % 15'i (n=30) çalışma, yükselme ve yol alma unsuru kategorilerinde yer aldıkları görülmektedir. Bu bulgulara göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun geleceği bir belirsizlik, umutsuzluk, zorluk ve tehdit unsuru olarak gördükleri söylenebilir. Geleceğe umutla bakan ve olumlu düşünen öğrencilerin sayısı ise azdır.

4.Sonuç, Tartışma Ve Öneriler

Üniversite öğrencilerinin üniversite, rektör ve gelecek kavramına yönelik metaforik algılarını belirlemeyi amaçlayan araştırma sonuçlarına göre öğrenciler üniversite kavramına ilişkin 77, rektör kavramına ilişkin 70, gelecek kavramına ilişkin ise 89 metafor üretmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin % 69' a yakını üniversiteyi olumlu bir kavram olarak algılamaktadırlar. Fakat üniversiteyi olumsuzluk unsuru olarak değerlendiren bireylerin sayısı da oldukça fazladır. Araştırma bulguları doğrultusunda, öğrenciler üniversitede hiyerarşik bir yapının olduğu, ezbere dayalı bir sistemin olduğu, işleyişinde belirsizlik ve katılık olduğu, akademik özgürlüğün sınırlı olduğu bireylerin kendini baskıda ve huzursuz hissettikleri bir yer olarak algılamaktadır. Bireylerin bir yandan kendilerini özgür ve üretken hissetmeleri, bireye bilimsel bilgi ve düşünmeyi, mesleki olarak kendilerine yön çizmelerini ve geliştirmelerini, hayatı yorumlamayı ve anlamayı öğretmesi, kişisel gelişimlerini ve akademik yeterliliklerini geliştirmesi gereken diğer yandan da sosyalleşmelerini ve kültürel ve sportif manada hayatlarının en hareketli ve önemli günlerini geçirmelerini sağlaması gereken üniversitenin, fazla oranda olumsuz bir yer olarak algılanması üzerinde düşünülmesi gereken bir noktadır. Ayrıca araştırma sonuçlarına göre öğrenciler, üniversiteyi farklılıkları birleştiren, bilgiyi üreten ve işleyen bir yaşam ve eğlence ortamı olarak da görmektedirler. Bu bulgular Wissema (2009)' nın 3. Kuşak üniversitelerin özellikleri olan ürettikleri kendileri için bilginin kullanımını ve ticari etkinlik haline getirilmesini amaçlayan ve bunu bilimsel araştırma ve eğitimle eşit önemde üçüncü bir hedef olarak gören örgütler bağlamında düşünüldüğünde, günümüz üniversitesinin bu belirtileri gösterdiği söylenebilir. Çalışmanın sonuçlarına benzer şekilde, Uğurlu (2018)' nun yaptığı çalışmada üniversite kavramına ilişkin en çok tercih edilen metaforlardan bazıları , hapisane, merdiven, pranga, beyindir. Demirtaş ve Çoban (2014)' ın yaptığı çalışmada da üniversite bir yandan bilgilenme, değişme ve farklılıkların buluşma yeri olarak algılanırken diğer yandan en çok tekrarlanan metaforun hapisane olması yapılan çalışmayla benzeşmektedir. Literatürde ilk, orta ve lise öğrencilerin okul kavramına ilişkin yapılan çalışmaların sonuçlarında, öğrencilerin büyük çoğunluğu okulu ev, yuva gibi güvenli ve güzel bir yere benzetmektedirler (Cerit, 2006; Saban, 2008; Tuncay ve Özçınar, 2009; Özdemir, 2012; Demirtaş ve Çoban, 2014; Ateş, 2016; Uğurlu, 2018). Bu sonuçlar bağlamında üniversiteye kadar öğrenciler okullarını bir yuva ve güvenilir bir yer olarak görüp kendilerini güvende ve mutlu hissederken, üniversitede yaşadıkları bilişsel, fiziksel, psikolojik ve sosyal gelişmeye paralel olarak

üniversitelerden beklentileri değişmektedir üniversiteyi bir değişme ve gelişme yeri olarak görürken diğer yandan da özgürce yaşayamadıkları, baskı hissettikleri bir yer olarak görmektedirler.

Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler rektörü bir güç unsuru olarak görüp, üniversiteye hakim olan tek unsur olarak görmektedirler. Ayrıca öğrenciler rektörü gizem ve belirsizlik unsuru olarak görmektedir. Öğrenciler üniversitedeki öğretim hayatlarında rektörle çok az karşılaşmış ya da hiç karşılaşmamıştır. Bu sonuç üniversitelerin eğitim lideri olan rektörlerin sadece üniversitenin yönetim boyutuna odaklandığı, üniversitenin öğretim ve kültür boyutlarına yeterince önem vermediklerini göstermektedir. Rektörlerin öğrencilerle daha çok zaman geçirip ilişki kurması, üniversite bölümleri arasında daha çok ziyaret yapıp dolaşması yönetsel gücünün yanında liderlik, önderlik ve informal ilişki özelliklerini de göstermesi üniversitelerin varlık sebebi olan öğrencilerin gelişim ve başarıları açısından son derece önemlidir. Çalışma sonuçlarına benzer şekilde Akan v.d. (2014) ile Yıldırım ve Uğur (2011)' un üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada müdür kavramına ilişkin eli sopalı diktatör, asker ve komutan gibi güç ve olumsuzluk unsurları en çok tekrarlanan metaforlar olmuştur. Öğrencilerin okul müdürü kavramına ilişkin, Dönmez (2008), Yalçın ve Erginer (2012), Çobanoğlu ve Gökalp (2015)'in yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin en çok tekrar ettikleri metaforlar baba, aslan, çoban, diktatör, melek, çiçek ve anne gibi metaforlar olmuştur.

Çalışmada ulaşılan diğer sonuç ise üniversite öğrencileri gelecekteki konusunda çok karamsar ve umutsuz olmalarıdır. Bunun nedeni geleceği bir bilinmezlik ve belirsizlik unsuru olarak görmelerindedir. İnsan hayatının en renkli, en coşkulu, en mutlu ve gelişmeye ve geleceğe yönelik motivasyonun en üst seviyede olması gereken üniversite yıllarında öğrencilerin gelecekteki konusunda bu kadar karamsar, umutsuz ve tedirgin olmaları üzerinde çalışılması gereken bir konudur. Bu duruma öğrencilerin kişisel yetersizlik duygusunun, meslek sahibi olma kaygılarının, yaşadıkları gündelik çatışma ve sıkıntılarının, öğrenim gördükleri bölüme ilişkin olumsuz tutumlarının sebep olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar üniversitelerin öğrencilerin akademik gelişimlerine odaklanırken öğrencilerin , psikolojik, sosyolojik ve fiziksel sorunlarına yeterince önem vermediklerini göstermektedir. Geleceğin toplum şekillendiricisi ve yöneticisi olan üniversite öğrencilerinin bir yandan iyi bir eğitim alırken diğer yandan, psikolojik ve sosyal anlamda da kendilerini geliştirmelerine özen gösterilmelidir meslek seçimi ve gelecek tasarlama konularında destek olup tereddüt ve sıkıntılarını giderme noktasında üniversite yönetimlerine önemli görevler düşmektedir. Çalışmada ulaşılan; rektörün ve üniversite yönetiminin sadece yönetim görevine odaklanıp öğrencilerin psikolojik ve sosyal gelişimlerini göz ardı etmeleri bu sorunların kaynak noktasıdır. Bu çalışmanın sonuçları üniversite ve okul yöneticilerine önemli parametreler sağlayacaktır. Öğrencilerin üniversite, yönetim ve gelecek konusunda bu kadar karamsar ve olumsuz algılarının olması üniversitelerde bazı şeylerin eksik kaldığının göstergesidir. Üniversitenin ihmal edilen örgüt iklimi, örgüt sağlığı, çalışan ve öğrencilerin psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçları

göz önünde bulundurularak uygulamalara yeni bir vizyon ve istikamet verilmesi kaçınılmazdır. Üniversiteler ancak bu bağlamda misyonlarını yerine getirip toplumun lokomotif ve taşıyıcısı olabilirler.

5.Kaynakça

- Abdelwali M. (2007). *Metaphor, Simile, Culture: Beyond The Linguistic Expression*.Saarbrücken: VDM Verlag.
- Akan, D., Yalçın, S. Ve Yıldırım, İ. (2014). “Okul Müdürü” Kavramına İlişkin Öğretmenlerin Metaforik Algıları. *İlköğretim Online*, 13(1), 169-179
- Ateş, Ö. (2016). Öğrencilerin Öğretmen Ve Okul Metaforları. *International Journal Of Contemporary Educational Studies (Intjces)*, 2 (1), S. 78-93
- Baker, P. J. (1991). Mindful Engagement: Metaphors For School Improvoment. *The Education Digest*, 7, 32–35.
- Balcı, A. (1999). *Metaphorical images of school: School perceptions of students, teachers and parents from four selected schools (in Ankara)*. Yayınlanmamış doktora tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Balcı, A. (2007). *Etkili Okul- Okul Geliştirme, Kuram Uygulama Ve Araştırma*. Ankara: Pegem A.
- Balcı, F. A. (2011). Okul Metaforları: İlköğretim Müfettişlerinin Okul Algıları, *Eurasian Journal Of Educational Research*, 3 (44), 27-38
- Balyer, A. ve Gündüz, Y. (2011). Türk yükseköğretim yönetim sisteminde YÖK ile yaşanan paradigmatik dönüşüm: vakıf üniversiteleri çelişkisi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 69-84.
- Baştan, A., Tetik, İ. ve Kasımay, C. (2014) .Okul müdürlerinin “müdür” algılarının incelenmesi. 9. Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi’nde [8-10 Mayıs 2014 Siirt] sunulan sözlü bildiri. Bildiriler Kitabı, 14-15.
- Ben-Peretz, M., Mendelson, N. ve Kron, F. W. (2003). How Teachers İn Different Educational Context View Their Roles. *Teaching And Teacher Education*, 19, 277-290
- Bozlak, M. (2002). The college student as learner: Insight gained through metaphor analysis. *College Student Journal*, 36 (1), 142-151.
- Bredeson, P. (1988). Perspectives on schools: Metaphors and management in education. *The Journal of Educational Administration*, 26(3), 293-309.
- Cerit, Y. (2006). Öğrenci, Öğretmen Ve Yöneticilerin Okul Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 669–699.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen Ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), 693-712

- Çakmak, Ö. ve Hevedanlı, M. (2005). Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakülteleri Biyoloji Bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (14); 115-127.
- Çelikten, M. (2006). Kültür Ve Öğretmen Metaforları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 269-283.
- Çobanoğlu, N., ve Gökalp, S. (2015). Öğretmen Adaylarının Okul Müdürüne İlişkin Metaforik Algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(31), 279-295.
- Demirtaş, H., ve Çoban, D. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarına İlişkin Metaforları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 1279-1300
- Demirtaş, Z. (2005) İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Performanslarını Değerlendirme Ölçütleri, *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44, 489-50
- Doğan, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Perspektifinden Okul Kavramının Metaforlarla Analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 7(3), 361-382.
- Dönmez, Ö. (2008). *Türk Eğitim Sisteminde Kullanılan Yönetici Metaforları*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. Ve Koçyiğit, Z. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin “Öğretmen” Kavramına İlişkin Metaforlarının Tespit Edilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 21 (2), 439-458.
- Eraslan, L. (2011). Sosyolojik Metaforlar. *Akademik Bakış Dergisi*, 27, 1-22
- Ersoy, A.F. (2016). *Fenomenoloji*. A. Saban ve A. Ersoy (Edt.), Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri . Ankara: Anı Yayıncılık.
- Günay, D. (2004) *Üniversitenin niteliği, akademik özgürlük ve üniversite özerkliği*, International Congress on Higher Education, EDU 2004–İstanbul, May 27-29,
- Gürüz, K. (2001). *Dünyada ve Türkiye’de Yükseköğretim (Tarihçe ve bugünkü sevk ve idare sistemleri)*, Ankara: ÖSYM Yayınları.
- Güveli, E., İpek, A. S., Atasoy, E. Ve Güveli, H. (2011). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Kavramına Yönelik Metafor Algıları. *Turkish Journal Of Computer And Mathematics Education*, 2(2), 140-159.
- Güven, B. ve Güven S., (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Metafor Oluşturma Becerilerine İlişkin Nicel Bir Araştırma, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt 17(2), S. 503-512.
- Kalyoncu, R. (2012). Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının ‘Öğretmenlik’ Kavramına İlişkin Metaforları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 471-484.

Kılıç, F. ve Arakan, K. (2010). *Birinci Sınıf Velilerinin Veli Eğitimine Ve Çocuklarının Okula Başlamalarına İlişkin Algılarının Metaforlar (Mecazlar) Yardımıyla Analizi*. 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Elazığ, 908-910.

Koçak, C. (2013). Metaphorical Perceptions Of Teacher Candidates Towards The School Concept: Lotus Flower Model, *Mevlana International Journal Of Education*, 3 (4), 43-56.

Kövecses, Z. 2002. *Metaphor: A Practical Introduction*, New York: Oxford University Press.

Lakoff, G.,ve Johnson, M. (2005). *Metaforlar: Hayat, Anlam Ve Dil* (Çev. G. Y. Demir). İstanbul: Paradigma.

Miles, M. B., ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. (2nd Ed). Thousand Oaks, CA: Sage.

Nartgün, Ş.s., Gökçer, İ. (2014).Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğretmen Adaylarının Mesleklerine, Geleceklerine, İstihdamlarına ve Eğitim Politikalarına İlişkin Metaforik Algıları. *E - International Journal of Educational Research* 5/4.

Nalçacı, A., Bektaş, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Okul Kavramına İlişkin Algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (1), 239-258.

Nurmi J. E. (1991). “How Do Adolescents See Their Future? A Review of the Development of Future Orientation and Planning”. *Developmental Review* 11/1 (1991) 1-59.

Nuttin J. ve Lens W. (1985). *Future Time Perspective and Motivation: Theory and Research Method*. Leuven 1985

Oflaz, G., (2011). *İlköğretim Öğrencilerinin Matematik Ve Matematik Öğretmeni Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları*. 2nd International Conferance On New Trends İn Education And Their Implications, 27-29 April, 2011, Antalya, Turkey

Ortaş, İ. (2004) Üniversite Özerkliği Nedir? *Üniversite ve Toplum*. 4 (1) , 1-7

Özdemir, M. (2012). Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi, *Eğitim Ve Bilim*, 37 (163), 96-109.

Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Evaluation And Research Methods* (3rd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage

Rasmussen, E., Moenb, Ø., ve Gulbrandsen, M. (2006), Initiatives to promote commercialization of university knowledge. *Technovation*. 26 518–533.

Saban, A. (2004). Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Öğretmen” Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.

Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi* , 55, 459-496.

Şeyihoğlu, A. Ve Gençler, G. (2011). “Hayat Bilgisi Öğretiminde Metafor Tekniğinin Kullanımı”. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 8 (3), 83-100.

Şişman, M. (2002). *Örgütler Ve Kültürler*, Ankara: Pegema Yayıncılık.

Şişman, M. (2007). *Toplumsal Bir Aktör Müsünüz?* (Açıklım, A., Şişman, M. Ve Turan, S.). Bir İnsan Olarak Okul Müdürü. Ankara: Pegem A Yayıncılık, Sf.38-56.

Şişman, M. Ve Taşdemir, İ. (2008). *Türk Eğitim Sistemi*. Pegem Akademi: Ankara

Şişman, M.(2007). Okul Yönetimi Ve Öğretim Liderliği. *Eğitime Bakış Dergisi*,1,3-14

Tamimi, Y. (2005). *Örgüt Kültürünün Metaforlarla Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir.

Teoman, A. (2003). *Eğretileme: Beşinci Töz*. Kitaplık, 65, 55-58

Toker, Gökçe, A. Ve Bülbül, T. (2014). Okul Bir İnsan Bedenidir: Meslek Lisesi Öğrencilerinin Okul Algılarına Yönelik Bir Metafor Çalışması. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi / Journal Of Educational Sciences Research*, 4, 63-88.

Töremen, F., İ. Döş. (2009). İlköğretim Öğretmenlerinin Müfettişlik Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9 (4)

Tuncay, N. ve Özçınar, Z. (2009). Distance Education Students' *Metaphors.Procedia Social And Behavioral Sciences*, 1(1), 2883–2888.

Uğurlu, Z. (2018). Öğretmen Adaylarının Üniversite Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*. Cilt 5, Sayı 1

Wissema, J.G. (2009). *Towards the third generation university: Managing the university in transition*.Cheltenham: Edward Elgar Publishing.

Yalçın, M. Ve Erginer, A. (2012). İlköğretim Okullarında Okul Müdürüne İlişkin Metaforik Algılar. *Öğretmen Eğitimi Ve Eğitimcileri Dergisi*. 1(2), 229-256

Yıldırım A, Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım N. Ve Uğur, M. (2011). Öğrencilerin Algısından Okul Müdürü İmgelerinin Karikatürize İfadeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 19 (2),409-426.